

Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

Teie 31.07.2024 nr 2-2/2043-1

Meie 22.08.2024 nr 6.1-1/95-1

Tagasiside tarbijakaitseseaduse muutmise eelnõule

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL) tänab ja tunnustab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumit tarbijakaitseseaduse muutmise eelnõu (edaspidi: eelnõu) ettevalmistamisel ettevõtjate varase ja konstruktiivse kaasamise eest erinevate lahendusvariantide kaalumisel. Leiame, et eelnõuga on võetud õige suund ebavajalike paberarvete ja ostukviitungite hulga vähendamiseks ning meil on hea meel tõdeda, et ITL-i ettepanekuid eelnõule eelnenud väljatöötamiskavatsusele (edaspidi: VTK) on (osaliselt) arvestatud. ITL on eelnõud analüüsinud ja esitab käesolevaga oma küsimused ja täiendavad ettepanekud.

1. ITL-i hinnangul on oluline ja väga positiivne, et eelnõu võimaldab lõpetada kauplejal paberarve saatmise, kui ta teavitab tarbijat eelnevalt arvesaamise kanali muutmisest ja annab talle võimaluse valida mõni muu arve saamise viis. **Leiame, et põhjendatud on ühtse loogika kasutamine igas olukorras, sh ka e-arve panka tellimise järgselt** – kaupleja teavitab tarbijat eelnevalt paberarve saatmise lõpetamisest, andes talle võimaluse soovi korral paberarve taastada või valida mõni muu arve saamise viis. Meie hinnangul eelnõu tekst nimetatud lähenemist ka võimaldab ja peabki võimaldama (eelnõu § 1 p 4 ja p 5). Samas on hetkel seletuskiri (vt eelnõu § 1 p 4 kohta käivad kommentaarid seletuskirjas lk 5) eelnõu ja eelkirjeldatud põhimõttega teatavas vastuolus, mis võib tekitada praktikas segadust tõlgendustes, asuda pidurdama keskkonnasäästlikele e-arvetele üleminekut ja soosida alusetut topeltarvete esitamist. Palume eemaldada seletuskirjast (lk 5) eksitav lõik: „Kuigi ka e-arve on elektrooniline kanal, siis seda tasuta kanalina ei käsitata.

Eelnev tähendab seda, et olukorras, kus tarbija on tellinud endale e-arve, ei tähenda see seda, et kaupleja võib postiaadressile saadetava arve eest küsida postikulude hüvitamist ehk lugeda seda dubleeriva arve saatmiseks. Seda seetõttu, et TTJA tõi oma tagasisides VTK-le välja, et kui tarbija on endale tellinud e-arve, ei tähenda see automaatselt digivõimekust e-arvega tutvumiseks. Seega, kui tarbija on tellinud endale e-arve ning tänasel päeval saadetakse talle ka arveid posti teel, siis ei anna e-arve olemasolu kauplejale õigust vaikimisi loobuda paberarve saatmisest.“

2. **Palume jätkuvalt kaaluda varianti sätestada eelnõus, et juhul kui tegemist on kestvuslepinguga ja tarbija on avaldanud oma e-posti aadressi või tellinud e-arve, siis ei pea teenuseosutaja tarbijale tasuta paberarve võimalust pakkuma.** Lühisõnumiga arveteavituse puhul on arusaadav, et see võib olla läinud nuputelefonile ja tarbijal võib olla keeruline arveinfot vaadata. Samas puudub eelnõu materjalides sisuline põhjendus, miks peaks pakkuma paberarve võimalust, kui tarbija on ise avaldanud kauplejale oma e-posti aadressi.

Kui eelnõule eelnenud VTK-s nähti ette, et e-arve vormistamisel võib kaupleja lõpetada tarbijale posti teel igakuise paberarve saatmise, siis eelnõus on sellest loobutud. Põhjendusena on toodud TTJA seisukoht, et „Paljud (vanemaealised) tarbijad on küll vormistanud e-arve, kuid ei kasuta Internetti ning vajavad jätkuvalt arvega tutvumiseks paberarvet“ – tekib küsimus, kui paljud täpsemalt (kui suur on sihtrühm, kes on vormistanud e-arve, kuid ei kasuta Internetti) ning millistel statistilistel andmetel see väide põhineb? Hetkel on see väide meie hinnangul oletuslik ja ebapiisav VTK-st erineva ning eelnõu põhieesmärgi (asjatult posti teel tarbijale saadetavate paberarvete hulga vähendamist) mittetoetava lähenemise kasutamiseks.

3. Eelnõu sätestab, et tarbija peab saama valida arveedastusviiside vahel (paberarve või arve e-posti aadressile või arveteavitus lühisõnumiga) ning seda mitte üksnes kestvuslepingute puhul, vaid ka ühekordsete lepingute sõlmimisel. Selguse mõttes palume eelnõus ja seletuskirjas täpsustada, et **lühisõnumiga arveteavitus on kaupleja pakutavas arveedastusviiside valikus juhul, kui kauplejal on selleks tehniline võimalus ja kaupleja sellist võimalust pakub.** Eelnõu praeguse versiooni kohaselt jääb tarbijale (tasuta) paberarve nõudmise võimalus alles ja meie hinnangul võib alati vaikimisi valikus olla ka e-posti aadressile arve saatmise võimalus.

Palume eelnõu materjalides täpsustada, et teavituskanalite valik sõltub kauplejate tehnilistest võimalustest. Seejuures ei tohi kindlasti eelnõu ja seletuskirjaga piirata tulevikus tekkida võivaid erinevaid innovaatilisi lahendusi ja tuleb lähtuda tehnoloogianeutraalsuse põhimõttest.

4. **ITL rõhutab jätkuvalt vajadust ajakohastada ka elektroonilise side seaduses sätestatud lepingu muudatustest teavitamise korda.** Olukorras, kus kogu ettevõtlussektor teeb tänu käesoleva eelnõuga kavandatavatele muudatustele digihüppe, on sidesektor endiselt surutud kasutama aegunud teavitusviise. Oleme veendunud, et analoogselt paberarvetega ei tohiks kehtiv regulatsioon enam nõuda ka keskkonnajalajälge asjatult kasvatavaid paberkandjal teavitusi.

Loodame, et leiate võimaluse täiendada eelnõud ja selle seletuskirja vastavalt ülaltoodule.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Doris Pöld
Tegevjuht

Kadri Pungas, kadri.pungas@itl.ee